

■ Örökbe: USA-ba
A botránysorozat véget ért?

Fotó: Schmidt Andrea

■ Több albumnyi színes fotóval, s némi adománnyal érkezett „haza” legkisebb fia „szülőföldjére” Brenda Henn. A 39 éves, az amerikai stílnak megfelelően emancipált asszony a könyveivel küszködött, amikor Alexről, s az örökbe fogadási kálváriáról mesélt. Alex egy azon 28 gyerek közül, akik 1993 júliusában Szegedről indultak új, amerikai otthonok felé, holott romániai állampolgárok.

A joghézagok miatt oly önkényesnek tűnő örökbe fogadási eljárásról jól emlékszünk. Henn asszony történetéből kiderült, a csecsemő-kereskedelemben „vadkeleti” formája nemcsak Szegeden és Európában, hanem az Amerikai Egyesült Államokban is nagy port vert fel.

Az örökbe fogadás nagy megrázkódtatást okoz egy családban. Lelki feldolgozása szinte jobban igénybe veszi az embert, mint a születés elfogadása. Ezért ültelte meg az amerikai családokat az a lelketlen eljárási mód, amit az Aloha alapítvány művelt velük és a romániai, de Magyarországról örökbe fogadott gyerekekkel. Brenda szeme pírás a könnyektől. Nem akar hosszan beszélni kálváriájukról.

– Hazudtak. A gyerekekről születési időpontjukon kívül egyéb információt nem adtak. Egy-egy kicsike fogyatékos volt! Elhallgattak. Faxon küldtek egy „fotót”, majd negyvenöt perc gondolkodási időt adtak arra, hogy döntsünk, örökbe fogadjuk-e azt a gyermeket. Azaz ijesztgettek, hogy ha nemleges választ adunk, törölnek a várakozási listáról. Többször is előfordult, hogy nem hívtak vissza telefonon, pedig megígérték. Arról nem is szólva, hogy milyen sok

pénzt kértek... Ha az a 25 család, amelyik épp erre a 28 emberpalántára várt, nem „intézkedik”, a gyerekek talán még mindig a szegedi „árvaházakban” élnek...

A Henn család, ahova Alex a két saját gyerek mellé került kistestvérként csak a telefonra 7 ezer dollárt költött, az „ügyintézésért” 16500 dollárt fizetett a székhámos Alohának.

A 25 amerikai család közösen gyúrta le az élőkódó alapítványt, amelynek végül megvonták működési engedélyét. A 25 asszony és a hozzájuk tartozó férfiak közösen járták végig az örökbe fogadási procedúrát. Azt mondja Brenda Henn, hogy az ő esetükből tanulva több államban is szigorították az örökbe fogadási jogszabályokat.

– Kicsit nehezebb és bonyolultabb lett a hivatali út, de törvényszerűbb. A gyerekek érdekében jól van így – mosolyodik el a fekete-fehérbe öltözött asszony.

A 25 család között a kapcsolat, a barátság megmaradt. Elhatározták: adakoznak, s az összegyűlt ajándékokat eljuttatják a szegedi „árvaházakba”. Tervezik, gyermekeikkel néhány éven belül „szülőföldjükre”, Szegedre kirándulnak. Evtente egy-két alkalommal találkozhatnak. Ezekről a vidám hétfői partyról is számos fotó készült. A 6 St. Louisban élő család összejár, a gyerekek keresztbe-kasul barátkoznak. Brenda Henn pedig felhagyott a logopédussággal, egy alapítványnál dolgozik. Tapasztalatait úgy kamatoztatja, hogy a Small Word Adaption figyelemmel kíséri az örökbe fogadott 28 gyerek sorsát, segít a családoknak, illetve újabb árva vagy elhagyott kicsiknek keres amerikai szülőket...

A fotóalbumokban a szegedi csecsemőotthonban készült fénykép után mind egyik gyerekről 2-3 felvétel sorakozik. A békiből kisemberek lettek. Csinosabb ruhácskák, kiegyensúlyozott, anyagi gondoktól mentes környezet – állapítom meg magamban a mosolyalbumot lapozván. A csöppségek révbe értek.

(Újszászi)

■ Hogyan lett karmester?

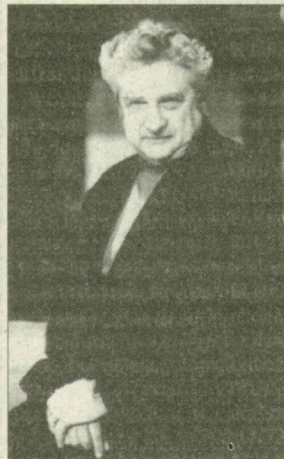
– A családban szinte mindenki játszott valamilyen hangszeren. Hatévesen kezdtem zongorázni, és már egészen korán elvittek az Operába, emlékszem, először az Aida-t láttam. 16 éves lehettem, amikor a temesvári filharmonikus zenekar hangversenyeinek hatására eldöntöttem, hogy a zenei pályát választom, noha a szüleim szeretnék volna, ha a családi tradíciót folytatva orvos leszek. Abban az évben azonban nem indult karmesteri szak a bukaresti zeneakadémián, így a zenepedagógiai szakra jelentkeztem, mert annak keretében karvezetést is oktattak. A karmesteri tanszakot vezető Constantin Silvestri megengedte, hogy látogassam a magasabb évfolyam karmesteri kurzusát. Épp abban az évben, amikor diplomát szereztem zenepedagógiából és karvezetésből, Silvestri külföldre távozott, ezért a kolozsvári zeneakadémián Reiner Frigyes tanítványánál, Antonin Ciolannál szereztem meg a karmesteri diplomát. Ezután Románia legszegényebb vidékére, egy harmincezeres moldovai kisvárosba, Botosani-ba helyeztek karmesternek a helyi szimfonikus zenekarhoz.

■ Egy akkora kisvárosnak saját szimfonikus zenekara volt?

– A háború után 16 szimfonikus zenekart alapítottak Romániában. Botosani-ban a vonósokat kezdetben a műkedvelő értelmiségiek adták, a fúvósárdá magja a katonazenekarból származott. Minden hangszer technikáját alaposan meg kellett ismernem, mert nekem kellett tanítanom a muzsikusokat. Ez a munka hasznosabb volt, mintha rögtön egy híres zenekarhoz kerültem volna. Három inasév után 1963-ban kerültem Nagyvá-

60 éves Acél Ervin, aki a Szegedi Szimfonikus Zenekar igazgató-karnagyaként az utóbbi években a város zenei életének meghatározó alakjává vált. Épp születésnapján, szombaton tartották a Dómban a Szegedi Egyházzenei Napok záróhangversenyét, amelyen Mozart templomi szonátáját, Dvorák D-dúr miséjét vezényelte. Az ünnepeltet dr. Ványai Éva alpolgármester is köszöntötte, és a város közgyűlése nevében átadta neki a Szegedért Emlékplakettet. Acél Ervintől a jeles alkalomból kértünk interjút.

A szimfonikus kultúra nem sorvadhat el
Születésnap beszélgetés Acél Ervinnel

radra, ahol jelentős zenei élet volt, bár kicsit elhajlott az operett felé. A repertoáron gyorsan változtattam, néhány hónap múlva már Bartók Concertójának nagyváradi bemutatóját tartottuk. Hetente volt koncertünk, a bérletünk 40 hangversenyre szólt. Sajnos, csak nagyon kevés magyar vendégművészt hívtunk, de azért játszottunk Fischer Annie-val, Fellegi Ádámmal, Jandó Jenővel, Kocsis Zoltánnal és Ránki Dezsővel. 1969-től rendszeresen jártam külföldre, részt vettem a Ravel-tanítvány, Jean Fournet mesterkurzusán, többször dolgoztam az Egyesült Államok-

ban, Dél-Amerikában, Japánban és sokfelé Európában. Karmesterként mindig arra törekedtem, hogy a zenekarom is bemutatkozhasson neves külföldi hangversenytermekben. (Az utóbbi években a szegedi szimfonikusok is sokfelé öreghittették a város hírnevét.) A nagyváradiakkal a közeli Félixfürdőben sok koncertet adtunk külföldi vendégeknek, amelynek révén több jelentős nyugat-európai meghívást kaptunk. Egyébként elképesztőek voltak a Ceausescu-korszak viszonyai. Már az isztambuli opera főzeneigazgatójaként dolgoztam, amikor az egyik alkalommal nem engedtek vissza Romániából, mert magasabb gázsit akart értem bezebelni a művészeket közvetítő román koncertiroda. A törökök ezt nem értették, és máig azt hiszik rólam, én akartam zsarolni őket. Másik példa: a bábkői filharmonia, hogy talpon maradjon, koncerteket tudjon tartani, egy állami gazdasággal kötött üzletet, és tojásokat árult abban az időben, amikor havonta 7 tojást adtak egy embernek. Voltak morbidabb megoldások is: a brassói színház asztalosműhelyében koporsókat gyártottak. Ezt csak azért mesélem, nehogy vélet-

lenül Szegeden is eszébe jusson valakinek, hogy gazdasági vállalkozásá alakítsa a szimfonikus zenekart... Engem 1991-ben azért választottak igazgató-karnaggyá, hogy az operajátás teljesítése mellett komoly szimfonikus repertoárt alakítsak ki. Korábban 5-6 koncertet tartottak egy évben, amit egy ilyen városban, mint Szeged, nagyon kevésnek tartok ahhoz, hogy névös szimfonikus kultúra alakuljon ki. Továbbra is a jelenlegi struktúrát tartom jónak: az önálló szimfonikusok mellett szükséges a fejlődőképes színházi zenekar, amely a muzsikusok, operettek mellett, esetleg bizonyos operai feladatokat is képes ellátni.

■ Automatikusan jöhet a kérdés: ebben a gazdasági helyzetben?

– Sokan nem szeretik, ha Romániát emlegetem, de például Temesvárott az opera zenekara mellett ma is működik egy 102 tagú szimfonikus zenekar. Hasonló a helyzet Kolozsvárott is. Tudom, borzasztó nehéz a gazdasági helyzet, de egy felelős vezetésnek át kellene mentenie a bevált struktúrát. Az nem segítség, ha magára hagyják a zenekart, vállalkozzon, éljen meg, ahogy tud. Jó lenne, ha a

szimfonikusokat a város egyik büszkeségének tekintenék.

■ Van verseny, bekerülhetnek a zenekarba végzős fiatalok?

– Négy év alatt a 72 tagú együtteshez 22 új tag jött, mindannyian nagyon jó muzsikusok. Szükség van természetesen változásra, cserélődésre, de arra nincs, hogy 20-30 éves tapasztalattal rendelkező muzsikusokat radikális lépéssel lapátra tegyünk. Figyelem a főiskolások munkáját, hiszen magam is tanítom őket, idén is jön hozzánk két tehetséges fiatalember.

■ Kit tart eszményi karmesternek, követendő példának?

– Mindenképp Bruno WALTER! Bizonyos szempontból Karajant is. Leonard Bernstein nagyon szerettem, és a maga nemében természetesen Toscaninit is. Nagyon sok felvétele van tőlük, amelyekből rengeteget lehet tanulni. Mindannyian mások, mégis alapvetően két típusba lehet sorolni a karmestereket: diktatorikus vagy együttműködésre törekvő. Az első típus jellegzetes alakja volt Toscanini, a másodiké Bruno Walter. Nem vagyok híve a túl sok próbának, mert az vagy automatikussá teszi a muzsikálást, vagy azt jelzi, hogy nem elég profi az együttes vagy a karmester. Egy jó szimfonikus zenekar nem beidegződött, agyonpróbált darabokkal áll ki, hanem a produkciója ott születik meg a koncerten.

Hollósi Zsolt

Új alkotmány, de minek?!

■ Egyfajta folytonosságot fejez ki, hogy rendszerváltozás ide, kurzusváltás oda, az 1949-es alkotmány van hatályban. Pozitívumként emlegetik, hogy a változások az alaptörvény, az alkotmány tiszteletben tartásával történtek. Most az erős parlamenti többségű koalíció felvetette az alkotmányozás szükségességét. A közember ezt egyáltalán nem sorolja a hónapok leg sürgetőbb feladatai közé. Ön szerint indokolt új alkotmányt alkotni?

– A valóság őszinte leképezése, hogy a majdnem teljesen újra írt '49-es alkotmány alapján állunk. Társadalmi, szociológiai igény nincs az alkotmányozásra. A társadalom nagy rétegei számára nem ezek a létkérdések.

Könnyű megváltoztatni a magyar alkotmányt. Ezt bizonyítja az utóbbi időszak törvénykezése. Bizonyos politikai körök új alkotmányt akarnak. Ez fura és veszélyt rejtő helyzet. Ezért kérdeztük dr. Paczolay Péter alkotmányjogászt, a JATE Politikológiai Tanszékének vezetőjét.

■ Sőt, felmerülhet a gyanú, hogy az alkotmányt az éppen uralmon lévő elit igényeihez igazítják. Nem gondolja?

– Arra gondolni se mernék, hogy most egy olyan alkotmány születne, amit a kormánypárti többség ráerősz-

kolna a politikai játéktérre vagy társadalomra...

■ ... Bár megtehetné...

– ... Megtehetné. De ez az alkotmányosság olyan súlyos veresége volna, s az alkotmányosság eszméjét olyan súlyosan megrendítené a politikai köztudatban, amely beláthatatlan következményekkel járna. Viszont a megjegyzése is utal arra a tényre, hogy könnyű változtatni a magyar alkotmányt. S az ellen tényleg kellene valamit tenni, hogy a mindenkori kétharmados parlamenti többség ne tudja az alkotmányt változtatni.

■ A politikai pártok kényszerhelyzetben vannak, mert nehéz azt vitatni, hogy egy új alkotmánynak az ország szempontjából előnyei vannak...

– ...Szerintem az egyetlen komoly előny csupán annyi, hogy nem egy 1949-es alkotmány lenne hatályban, hanem mondjuk egy 1996. évi...

Ú. I.

■ Bonyodalom a számla körül. Június 2-i számunkban Kovács Aranka arról panaszkodott, hogy idén májusban kamatokkal terhelt, '92-es keltezésű fűtési számlát küldött neki a Sze-

táv, pedig ő minden számlát befizetett. Andrejcsikné Kiss Mária, a Távhőszolgáltató Kft. számlakezelési és végrehajtási osztályának vezetője állítja: dokumentumokkal tudja bizonyítani, hogy telefonálónknak nincs igaza, egyben kéri Kovács Arankát, hogy a kulcsleadási jegyzőkönyvvel jelentkezzen a kft. igazgatóságán.

■ Járda, mely nem járható. A 470-271-ről telefonáló hölgy felháborodottan közölte, hogy a Keresztöltés utcában a járdát nemcsak a gyalogosok, de a kerékpárosok, a motorosok, sőt néha még az autósok is használják. Szerinte ez rendkívül balesetveszélyes, s ez ellen a legrövidebb időn belül tenni kell.

CSÖRÖG A WESTEL

Közérdekű problémáikat, észrevételeiket ezen a héten ügyeletes munkatársunkkal, Szabó C. Szilárdal oszthatják meg. Munkanapokon 8 és 10 óra között, vasárnap pedig 14-től 15 óráig várja hívásaikat. Rádiótelefonunk száma: 06-60-327-784. Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy Szegedről is valamennyi számot tárcsázni kell. Ha ötletük van Fekete pont rovatunk számára, kérjük, ugyanitt tudassák velünk.

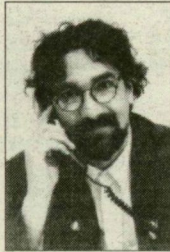
■ Hajléktalanok szállása.

Ábrahám János a 311-799-ről jelezte: felújítás miatt több hónappal ezelőtt kiköltöztették a lakókat a Deák Ferenc utca és az Oroszlán *utca sarkán álló házából. A lakók helyét hajléktalanok foglalták el. Lefeszítették a lakatot, s nap után ott dorbézolnak és alszanak. Telefonálónk nagyon reméli, hogy az említett ház nem válik olyaná-

mint a Szent István téri épület.

■ Köszönet. Az újszege-diek hálásan köszönik az önkormányzatnak a hétfői szűnyögirtást. Azóta a harapos rovaroknak se hírük, se hamvuk.

■ Félelem Rókuson. Rókusi Olvasónk (327-841) már előre fél a hétfélektől, mert mint mondta: a zenének kedvező széljárás esetén sem ő, sem családja, sem a környékbeliek nem

tudnak aludni a nyílt téri díszkő zajától. Hívónk nagyon kíváncsi, hogy az önkormányzatnál ki adott engedélyt ezek működésére.

■ Tankönyvek. N. I. elmondta: kisebbik gyermekének a szakközépiskolás tankönyvcsomag nyolcezer forintba kerül. Eppen ezért jutányos áron venne használt, de jó állapotban lévő első osztályos vízügyi középiskolás tankönyveket. Aki tud segíteni, hívja a Csörögöt.

■ Elvesztett, keresik, megtalálták. Nagytestű, barna kan doberman tűnt el a Kertész utca környékéről. Aki látta, jutalom ellenében hívja a 330-279-es telefonszámot. Héthónapos fehér pulit keresnek, amely a Szél utca környékéről tűnt el a napokban. A nyomravezető hívja a 474-877-es telefonszámot. Móravárosban vasárnap találtak egy gondozott skótjuhászt. A kutya után a 320-273-es telefon-

számon lehet érdeklődni. Idős telefonálónk hétfőn hagyta el vajszerű retiküljét, benne iratait és kulcsait a Csanád utcai buszmegállóban. A becsületes megtaláló jelentkezzen a 434-228-as telefonszámon. Egy másik hívónk szombaton délelőtt a Csongrádi sugárút környékén veszítette el világosbarna, bőr pénztárcaját. A megtaláló tárcsázza a 328-418-as telefonszámot. Egykor volt Tisza-parti gimnazisták érettségi találkozójuk után vasárnap hajnalban hagyták el feltűrt ösztálynaplójukat, emlékkönyvüket a Radnóti gimnázium oldalában lévő nyilvános telefonfülkében. A becsületes megtaláló hívja a 317-327-es telefonszámot. Eltűnt egy pepita férfinadrág a Tisza Lajos körút és a Kigóy utca sarkán lévő ház erkélyéről. Valószínűleg a szél fújta le a ruhaneműt. A nadrág holitéról a 317-948-as telefonszámon kérnek információt.

KÖZÉLETI NAPLÓ

MA

MÉSZÁROS ATTILA, a 25-ös választókerület (Tápe) képviselője 13-17.30 óráig a tápéi ügyfélszolgálaton (Honfoglalás utca) tart fogadóórát.

BÁSTHY GÁBOR, a 2-es választókerület (Felsőváros) képviselője 15 órától, a Keresztöltés utca 33. szám alatt oszt virágot a körzetében lakóknak.

DR. BALINT JÁNOS, a Szocialista Párt jogtanácsosa 15-16 óra között ingyenes jogi tanácsadást tart Szegeden, a Szilágyi utca 2. II. em. 204-es szobájában.

DR. CSENKE LÁSZLÓ alpolgármester fogadóórát tart 16-17.30 óráig a polgármesteri hivatal ügyfélszolgálatán (Széchenyi tér 11.).

DR. BEREKNÉ DR. PETRI ILDIKÓ, a 11-es választókerület képviselője 16-17 óráig tart fogadóórát a Városháza (Széchenyi tér 10.) 113-as szobájában.

RÉVÉSZ MIHÁLY, a 5-ös választókerület (Tárján) képviselője 16-17 óráig tart fogadóórát a Tárján IV-es Számú Általános Iskolában (Úrhajós utca).

KALMÁR FERENC, a 23-as választókerület (Rókus) képviselője fogadóórát tart 17-18 óráig az Arany János Általános Iskolában.

HOLNAP

JOGSEGÉLYSZOLGÁ-

Vendéglátóságok, kiskereskedők, magánszemélyek, figyelem!

T Hús Kft. BALLAGÁSRA AJÁNlja
Mars téri boltok akciós árak
➤ marhalábszár
➤ pacal
➤ sertéshúsok

Húsnagyker
Szeged Szabad sajtó u. 29.
konyhakész húsok
➤ marha vesepecsenye
➤ hátszín ➤ lábszár
➤ pacal, velő ➤ bográcsos alapanyagok.

Használt üzletberendezés
(fából készült)
olcsón eladó.
Telefon: 324-860.